

הזרעים ואחריו שש או שמונה זוגות בהמות - עם מחרשות - מכסים את הזרעים.

אחת הפרדות שלנו מטה בדגניה.⁸ אני יצאתי מיד בחזרה למטולה.

עם קלוריסקי למטולה

בחיפה נפגשתי עם קלוריסקי שהתכוון לנסוע למושבות הגליל העליון, ויצאנו יחד בכרכרה ותומה לזוג סוסים נהוגים בידי ערבי חיפה.

עברנו את ראש הנקרה והמשכנו לכיוון העיר צור. בינותיים החשיך היום ואנחנו עדין מישפר קילומטרים מצור. והנה מופיע ערבי מפתח אחד הוואדיות, עוצר אותנו ומשהיר לבב נישע בלילה מפחד שודדי הדרכים באיזור. קלוריסקי כדרכו לא התפעל ומשיב "אין אנו מפחדים משודדים, אני מכיר את רוב האפנדים והמנהיגים של כנופיות אלה ולא יפגעו בנו". הערבי, אדם מבוגר, עונה: "כרצונך תעשה", ועומד לחזור למקום מגוריו.

קלוריסקי אחרי הרוחו, ואחרי ששאל גם את דעתו, החליט לסור אל ביתו של הערבי.

מצאנו בנין אבן רחוב למדוי, בתוכו ערימה לא קטנה של פחמי עץ, ולא הרחק מהעירימה רבע גמל והעליה נירה. שער ה"טירה" היה די רחוב ואפשר היה להכנס גם את הרכרה וזוג הסוסים, וכך התמקמו במקום זה לילית לילה. הורדתי שני כרים מספסלי המרכבה וסידרתי מקום לינה נוח לקלוריסקי, אנחנו, אני והעגלון, התכרבלנו כל אחד בפינטו ומוקדם בבוקר המשכנו בדרכן.

בערב הקודם, במעבר ראש הנקרה, חיפשו אצלנו נשך.

ארבע פעמים עברתי בימים ההם במעבר ראש הנקרה. פעם ראשונה כאשר ניסו אותי לעבודת הצבא הטורקי, פעם שנייה כאשר ירדנו עם העגלות מטולה, פעם שלישי עם קלוריסקי, ופעם רביעית כאשר נסעת עם שנייארסון⁹ לבדוק המצב במטולה עבור כמה חודשים ממאורעות תל-חי.

כל פעם עברתי עם נשך, תמיד חיפשו, ואף פעם לא מצאו.

הגענו למטולה. מצאנו חלק מאיכרי המושבה בבתיהם. את הבתים הריקים תפס הצבא הגרמני, והחילים עשו בבתים כבתווך שלהם: השתמשו בדברי אוכל שמצאו, עקרו חלונות ודלתות להסקה. נס בבית שלנו גרו צרפתים וגרמו נזקים.